

[P. M. Dam.]

og bombing fra luften. Meningerne om, hvilke veje man skulle gå, hvordan fornyelsen i det hele taget skulle arrangeres, og i hvilket tempo man burde skride frem, var som altid delt.

I erkendelse af, at man i tide burde stå forberedt til straks efter krigens ophør at gå i gang med fiskerflådens modernisering og fornyelse, blev der allerede i 1943 af et mindretal, for hvilket under tegnede var leder, i lagtinget fremsat forslag om en femårsplan, hvorefter der bl. a. ved hjælp af et tvungent lån og båndlægning af en væsentlig del af overskudskapitalen successivt i løbet af fem år skulle anskaffes det til beskæftigelse af den færøske fiskerbefolkning nødvendige antal skibe af forskellige typer, alt efter som man til den tid måtte anse det for mest formålstjenligt. Denne båndlægning af kapitalen ville også have haft en meget stærkt begrænsende virkning på inflationen. Anskaffelsen af skibene, hvadenten det skete ved køb af færdigbyggede nye skibe eller ved nybygninger, skulle ske i samråd med og efter godkendelse af et særligt valgt nævn bestående af teknisk- og erhvervskyndige folk. Men dette forslag vandt desværre ikke flertal for sig. Det erkendes nu af alle, at hvis man var gået denne vej, ville vi næppe have været nede i denne dødsensfarlige konjunkturdal, som vi i dag befinder os i med fare for, at bølgene vil lukke sig over hovederne på os.

Man enedes imidlertid om at stifte erhvervslånefonden, hvis indtægter for den væsentligste del skulle bestå i en fjerdedel af lagtingsbudgettets overskud.

Et flertal gik ind for det administrative princip, at når en fisker eller en sammenslutning af fiskere, en købmand eller et selskab selv kunne tilvejebringe en anselig del af anskaffelseskapitalen og bankerne iøvrigt var villige til at yde lån på de sædvanlige betingelser, ville der for erhvervslånefonden være basis for at yde supplerende 2. prioritetslån til bygning, modernisering eller indkøb af fiskerfartøjer. Man så i fiskernes og redernes egne ydelser og i bankernes deltagelse i engagementet den nødvendige garanti for, at køb eller nyanskaffelser af fiskerfartøjer ville komme til at foregå under den nødvendige kontrol og kyndig bedømmelse af skibenes styrke, kvalitet og pris i forhold til deres rentabilitetsmuligheder og i det hele taget deres egnethed til formålet. Men de erfaringer, man har gjort, kan desværre ikke siges at have honoreret forventningerne. Der løb

hause i køb af fiskerfartøjer, og dette medførte, at al forsigtighed og den nødvendige kontrol med og bedømmelse af priser m. m. gik fløjen. Det ville, som allerede antydnet, have været ikke så lidt bedre, om man havde holdt sig til den successive anskaffelse under kontrol af det omtalte fagligt og erhvervmæssigt set vel kvalificerede nævn, således som man gjorde det i Island, hvor man prøvede på at sælge de gamle skibe og købe eller lade bygge hypermoderne nye fiskerfartøjer.

Man brugte imidlertid de under krigen indvundne penge for en stor del til køb af gamle fiskerfartøjer. Priserne var altfor høje. Mange af disse fartøjer er udrangeret, og andre må udranges og erstattes med nye moderne skibe, så langt det økonomisk er muligt. En anden del er økonomisk kørt fast og kan ikke fortsætte uden en fuldstændig reorganisering og gennemgribende sanering af driften. Der hersker en i den grad lammende likviditetskrise, at såfremt det ikke lykkes at tilføre fiskerierhvervet en betydelig finansieringskapital, må dette uvægerligt i stor udstrækning gå i stå.

Man er således på Færøerne stedt i en situation, hvis følger kan blive højst skæbnesvangre, såfremt det ikke lykkes ikke bare at finde veje til en øjeblikkelig afhjælpning af likviditetskrisen, men også at gennemføre en gennemgribende sanering og stabilisering af de respektive selskaber og rederier o. s. v., som har ansvaret for driften. Men til løsning af denne såvel som af de andre nævnte opgaver kræves store summer, som man på Færøerne ikke med egne midler kan fremskaffe, og det ligger vel også udenfor statens i forvejen anspændte økonomiske ydeevne, der i disse dage er nået til bristepunktet. Jeg tvivler imidlertid ikke på, at man fra statens side vil strække sig så langt, som det overhovedet er muligt, ligesom man hidtil — som sagt — i alle lignende situationer har gjort det. Jeg vil benytte lejligheden til overfor det høje ting at bevidne vor taknemlighed for udvist forståelse og redebønhed til at yde den mulige økonomiske hjælp og anden støtte til løsning af de forskellige vanskelige problemer, der i høj grad tynger deroppe på Færøerne. Da Marshallhjælpen for en stor del er destineret til at træde til med ekstraordinære beløb til afhjælpning af en krisesituation og til løsning af de for en befolknings eksistens- og udviklingsmuligheder så påtrængende opgaver, som her er tale om, tillader jeg mig at benytte denne lejlighed til at henstille til den højtærede ministers velvillige overvejelse, hvorvidt